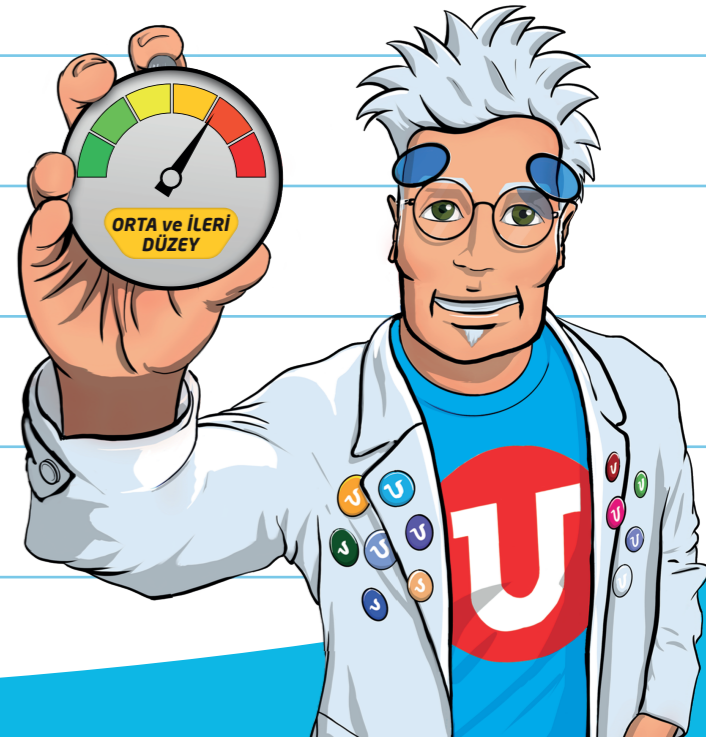

9. Sınıf Orta ve İleri Düzey Tarih Soru Bankası

*Tarih Biliminin Özellikleri - Kaynaklar
Yardımcı Bilimler*

OSMAN SARI

TARİH BİLİMİNİN ÖZELLİKLERİ - KAYNAKLAR - YARDIMCI BİLİMLER

TARİH NEDİR?

TARİH BİLİMİNİN YÖNTEMİ NEDİR?

TARİHE YARDIMCI BİLİMLER NELERDİR?

TARİH NEDİR ?

- İnsan topluluklarının geçmişteki siyasal, sosyal, kültürel, ekonomik vs tüm olayları ve olguları ve bunların birbirleriyle olan ilişkilerini konu alır.

TARİH

- İnsan topluluklarının geçmişteki siyasal, sosyal, kültürel, ekonomik vs tüm olayları ve olguları ve bunların birbirleriyle olan ilişkilerini konu alır.
- yer ve zaman göstererek, sebep-sonuç ilişkisi içinde belgelere dayandırarak objektif bir şekilde insan faaliyetlerini inceler.

Geçmişten Günümüze Bazı Tarihçilerin Tarih Hakkındaki Görüş ve Düşünceleri

HERODOTOS

- (Herodot) (MÖ 484-425)
- Tarih, insanların ve insan topluluklarının başlarından geçenleri kaydetme yoluyla edinilen bilgidir.

AHMET CEVDET PAŞA

- (1822-1895)
- Tarih bir olayın sadece filan tarihte olduğunu bilmek değil, geçmişte meydana gelen olayları değerlendirmek ve bu olaylardan ders almaktır.

İBN-İ HALDUN

→ (1334-1406)

→ Tarih, gerçeği araştırmak ve olayların sebeplerini bulup ortaya koymaktır. Olayların ilkeleri incedir, nitelik ve sebepleri hakkındaki bilgi derindir.

HALİL İNALCİK

→ (1916-2016)

→ Gerçek bir tarih için kaynaklara gitmek, kaynakları iyi tenkit edip değerlendirmek gerekir.

TARİHİN KONUSU NEDİR ?

Geçmişteki İnsan Topluluklarının

Yaşayışlarını

Kültürlerini

İlişkilerini

Geçmişteki İnsan Topluluklarının

Yaşayışlarını

Klan

Site

Tarım

Ticaret

vs.

Kültürlerini

Bilim

Sanat

Hukuk

Yazı

Dil

Ekonomi

Yönetim Şekli

İnanç

İlişkilerini

Göç

Ticaret

Savaş ve Barış

İsyan ve İhtilal

→ Tarihin konusu ne değildir?

İnsan yoksa tarih yoktur !

Doğa olayları?

TARİH BİLİMİNİN YÖNTEMİ NEDİR ?

KAYNAKLAR

I. ELDEN

Olayın geçtiği döneme ait belge ve buluntular

Sözlü Kaynaklar

Efsaneler

Destanlar

Menkıbeler

II. ELDEN

Olayın geçtiği döneme yakın ya da o dönemin kaynaklarından faydalanılarak meydana getirilen

Sesli ve Görüntülü Kaynaklar

Resimler

Filmler

KAYNAKLAR

I. ELDEN

Olayın geçtiği döneme ait belge ve buluntular

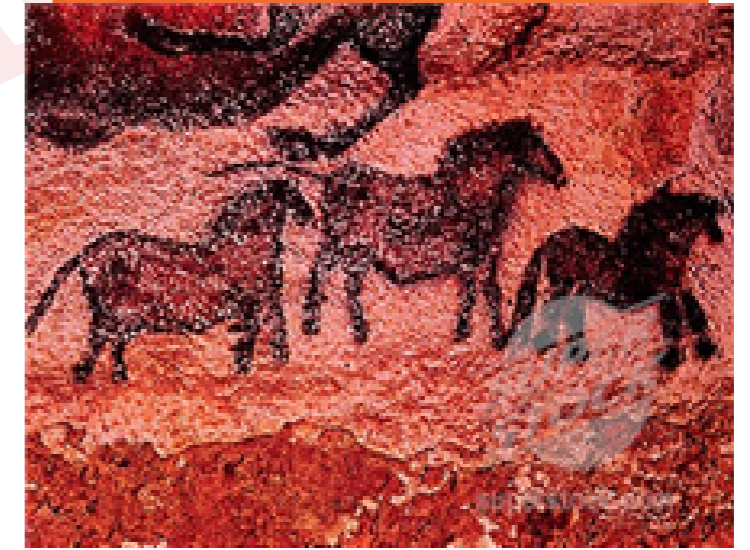
II. ELDEN

Olayın geçtiği döneme yakın ya da o dönemin kaynaklarından faydalanılarak meydana getirilen

Yazılı Kaynaklar

A	B	C	D	E	
F	G	H	I	J	
K	L	M	N	O	
P	Q	R	S	T	
U	V	W	X	Y	Z

Yazısız Kaynaklar

TARİHE YARDIMCI BİLİMLER

KRONOLOJİ

Olay ve olguların zamanını tespit ederek sıralar.

KRONOLOJİ

Olay ve olguların zamanını tespit ederek sıralar.

PALEOGRAFYA

Yazıların zaman içerisindeki değişimlerini inceler.

Kadeş
Antlaşması

KRONOLOJİ	Olay ve olguların zamanını tespit ederek sıralar.
PALEOGRAFYA	Yazıların zaman içerisindeki değişimlerini inceler.
DİPLOMASİ	Siyasi belgelerin değerlendirmesini yapar.

Kadeş
Antlaşması

KRONOLOJİ	Olay ve olguların zamanını tespit ederek sıralar.
PALEOGRAFYA	Yazıların zaman içerisindeki değişimlerini inceler.
DİPLOMASİ	Siyasi belgelerin değerlendirmesini yapar.
ARKEOLOJİ	Kazı yolu ile kalıntıları ortaya çıkarır.

Göbeklitepe/Urfa

KRONOLOJİ	Olay ve olguların zamanını tespit ederek sıralar.
PALEOGRAFYA	Yazıların zaman içerisindeki değişimlerini inceler.
DİPLOMASİ	Siyasi belgelerin değerlendirmesini yapar.
ARKEOLOJİ	Kazı yolu ile kalıntıları ortaya çıkarır.
HERALDİK	Tarihte devletlerin kullandığı armaları inceler.
EPIGRAFI	Kitabeleri inceler.

Bilge Kağan Yazıtı
(II. Kök Türk)

KRONOLOJİ	Olay ve olguların zamanını tespit ederek sıralar.
PALEOGRAFYA	Yazıların zaman içerisindeki değişimlerini inceler.
DİPLOMASİ	Siyasi belgelerin değerlendirmesini yapar.
ARKEOLOJİ	Kazı yolu ile kalıntıları ortaya çıkarır.
HERALDİK	Tarihte devletlerin kullandığı armaları inceler.
EPIGRAFI	Kitabeleri inceler.
ANTROPOLOJİ	İnsan ırkını ve kültürlerinin gelişimini araştırır.

KRONOLOJİ	Olay ve olguların zamanını tespit ederek sıralar.
PALEOGRAFYA	Yazıların zaman içerisindeki değişimlerini inceler.
DİPLOMASİ	Siyasi belgelerin değerlendirmesini yapar.
ARKEOLOJİ	Kazı yolu ile kalıntıları ortaya çıkarır.
HERALDİK	Tarihte devletlerin kullandığı armaları inceler.
EPIGRAFI	Kitabeleri inceler.
ANTROPOLOJİ	İnsan ırkını ve kültürlerinin gelişimini araştırır.
NÜMİZMATİK	Tarih içerisinde basılan paraları inceler.

Kök Türk Parası

KRONOLOJİ	Olay ve olguların zamanını tespit ederek sıralar.
PALEOGRAFYA	Yazıların zaman içerisindeki değişimlerini inceler.
DİPLOMASİ	Siyasi belgelerin değerlendirmesini yapar.
ARKEOLOJİ	Kazı yolu ile kalıntıları ortaya çıkarır.
HERALDİK	Tarihte devletlerin kullandığı armaları inceler.
EPIGRAFI	Kitabeleri inceler.
ANTROPOLOJİ	İnsan ırkını ve kültürlerinin gelişimini araştırır.
NÜMİZMATİK	Tarih içerisinde basılan paraları inceler.
COĞRAFYA	İnsan ve mekânın karşılıklı etkileşimini araştırır.
FİLOLOJİ	Dillerin tarihini, gelişimini ve değişimini araştırır.
ETNOGRAFYA	Örf, âdet, gelenek ve yaşayışları inceler.

Örnek:

Tarih insanların geçmişteki her türlü faaliyetlerini inceleyen sosyal bir bilimdir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi tarih biliminin konusu olamaz?

- A) Savaşlar
- B) Göç nedenleri
- C) İklim çeşitleri
- D) Yazının gelişim süreci
- E) İktisadi faaliyetler

Örnek:

“Tarih, insanların ve insan topluluklarının başlarından geçenleri kaydetme yoluyla edinilen bilgidir.”

Tarihçi Heredot’un verilen sözü;

- I. Tarih insanlar arası ilişkileri konu edinir.
- II. Tarih bilimi iklimlerin coğrafyaya etkisini inceler.
- III. Geçmişte yaşanmış olaylar tarihin inceleme alanına girer.

yargılarından hangileri ile ilişkilidir?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) I ve II

D) I ve III

E) II ve III

Örnek:

- I. Terkip
- II. Tasnif
- III. Tahlil
- IV. Tenkit
- V. Tarama

Tarihi bir araştırma ile ilgili verilen araştırma sıralamasının doğru olabilmesi için hangi iki kavram yer değiştirmelidir?

- A) I ve III B) II ve IV C) I ve V
D) III ve V E) IV ve V

Örnek:

Kök Türkler MÖ VI. yüzyılda Orta Asya'da kurulmuş bir devlettir. Kedilerine özgü bir alfabe ile Orhun Yazıtları'nı tarihi miras olarak bırakmışlardır.

Bu bilgilerin ortaya konmasında aşağıdaki bilimlerinin hangisinden yararlanılmış olamaz?

- A) Kronoloji
- B) Coğrafya
- C) Nümizmatik
- D) Epigrafi
- E) Paleografya

Örnek:

Tarihi veriler ışığında olabilen en doğru sonuca ulaşabilmek için, öncelikle aşağıdakilerden hangisi gereklidir?

- A) İnsanlar arası ilişkileri gösteren belgeler
- B) Objektif yaklaşım
- C) Belgelerin ait olduğu zaman
- D) Olayın yaşandığı yer
- E) Olayın yaşandığı coğrafi özellikler

YAYINLARI

Örnek:

Tarih biliminin konusu geçmişin incelenmesidir.

Yalnız bu bilgi doğrultusunda,

- I. Tarih yaşanmış insan faaliyetlerini inceler.
- II. Tarihçiler kişisel düşüncelerini inceledikleri olaylara katmamalıdır.
- III. Tarih nesnel bir bakışla değerlendirilmelidir.

yargılarından hangileri savunulabilir?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) Yalnız III

D) I ve III

E) II ve III

